

Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:n ohjelmakauden 2014–2021 arviointi

Arvioinnin tulokset

31.5.2022

SISÄLTÖ

Arviointitehtävä	3
Arvioinnin tietopohja	4
Kalakukon toiminta-alue	5
Seurantatietoja	6
Oman tiedonhankinnan taustatietoja	10
ARVIOINNIN TULOKSET	11
Johtopäätökset Leader-rahoituksesta ja indikaattoreista	12
Yrityksille myönnetyt kokeilutuet	13
Yritykselle myönnetyn kokeilutuen tulokset	14
Yrityksille myönnetyt perustamistuet	17
Yritykselle myönnetyn perustamistuen tulokset	18
Yrityksille myönnetyt investointituet	21
Yritykselle myönnetyn investointituen tulokset	22
Kehittämishankkeet	24
Kehittämishankkeiden tulokset	25
Teemahankkeiden alatoimenpiteet	32
Teemahankkeiden alatoimenpiteiden tulokset	33
Vastaukset arviointikysymyksiin	37
Kehittämisvinkkejä	40

ARVIOINTITEHTÄVÄ

Arviointitehtävä:

arvioida tuotokset, tulokset, vaikutukset, relevanssi, onnistumiset, haasteet, hyvät käytännöt ja lisäarvo.

Arviointikysymykset (ja arviointikriteerit):

1. Miten Leader-rahoituksella saadut tulokset vastaavat Elinvoimaa Kalakukosta -maaseudun kehittämissstrategiassa 2014–2022 asetettuihin painopisteisiin, toimenpiteisiin ja tavoitteisiin?
2. Missä määrin Leader-rahoituksella on vahvistettu Kalakukko-alueen elinvoimaa?
3. Mitkä ovat rahoituksen avulla saatujen tulosten vaikutukset mm. aluetaloudelle, energiansäästöön, ympäristöön ja paikallisten ihmisten hyvinvointiin?

Hankkeita ja alatoimenpiteitä on rahoitettu yhteensä 237 kpl

- Yritystuet 58 kpl
- Hanketuet 80 kpl
- Teemahankkeet, 5 kpl teemahankkeita, joissa 99 kpl alatoimenpiteitä ja 66 eri toimijaa

ARVIOINNIN TIETOPOHJA

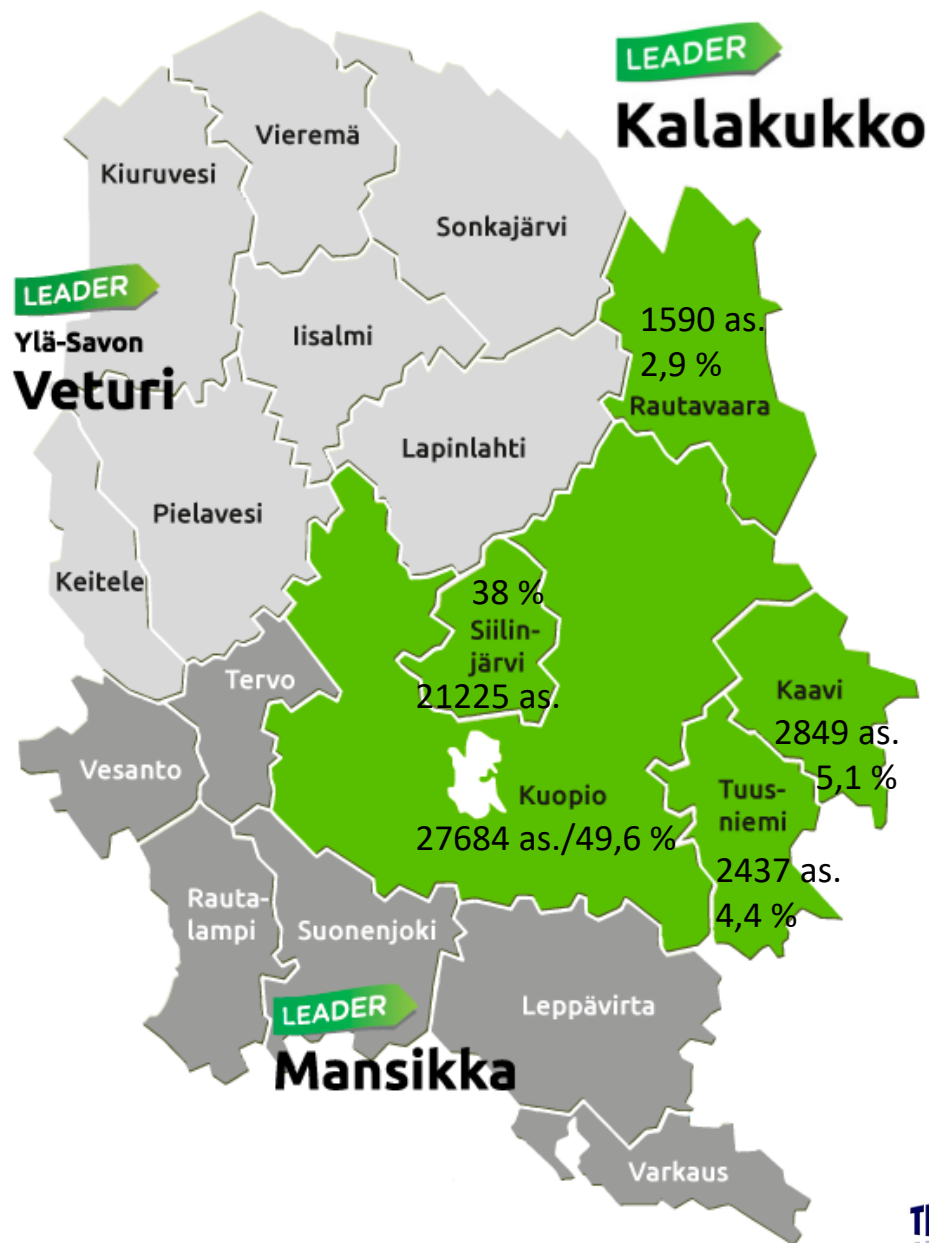
Dokumentoitu aineisto

- Kalakukon omat strategian seurantataulukot
- Hankkeiden loppuraportit Hyrrässä
- Asiakastiedot Kalakukolta
- Kalakukon tulokset Pohjois-Savon Leader-ryhmien asiakastyytyväisyyselvityksistä 2018 ja 2020
- Elinvoimaa Kalakukosta -maaseudun kehittämisstrategia 2014-2020
- Vuosiraportit
- Aineisto Kalakukon kotisivuilla

Oma tiedonhankinta

- Aloituspalaveri & tarkentavat keskustelut Kalakukon henkilöstön kanssa
- Kysely Kalakukon rahoittamien hankkeiden edustajille (244 hanketta/teemahankkeen alatoimenpidettä, joista 102 vastasi → 42 %)
- Haastattelut yritysten kokeilutukea ja yritysten perustamistukea saaneille asiakkaille, 10 kpl

KALAKUKON TOIMINTA-ALUE

Kalakukon toiminta-alueen väkiluku (SYKE, Tilastokeskus)

	v. 2020	Osuus Kalakukko-alueen väestöstä
Kaavi	2 849	5,1 %
Kuopio	27 684	49,6 %
Rautavaara	1 590	2,9 %
Siilinjärvi	21 225	38,0 %
Tuusniemi	2 437	4,4 %
YHTEENSÄ	55 785	100,0 %

SEURANTATIETOJA

Kalakukon myöntämä rahoitus painopisteittäin

Elinvoimaa Kalakukosta -strategian painopisteet 2014–2022	Rahoituskehys 2014–2022	Sidottu kokonaistuki 2014–2021	Tuen osuus tavoitteesta
Elinkeinotoiminnan kehittäminen, innovaatioiden ja osaamisen lisääminen (40 %)	2 574 500 €	2 493 762 €	97 %
Maaseutuasumisen sekä kylä- ja järjestötoiminnan kehittäminen (40 %)	2 379 373 €	2 438 728 €	102 %
Nuorille tarkoitetun aktivoinnin ja toiminnan lisääminen sekä yrittäjyys- ja yhteisökasvatuksen ja tulevaisuuden paikallisvaikuttamisen kehittäminen (20 %)	1 340 250 €	1 169 197 €	87 %
Yhteensä toteuma 05/15 - 12/21	6 294 123 €	6 101 687 €	97 %

SEURANTATIETOJA

Kalakukon rahoittamat hankkeet kunnittain 2015–2021

	Koko alue		Kaavi		Kuopio		Rautavaara		Siilinjärvi		Tuusniemi		Seudullinen	
	Kpl		Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%
PP 1: Yritystuet, elink. keh.	81		6	7 %	34	42 %	3	4 %	29	36 %	8	10 %	1	1 %
PP 2 ja 3: Yleishyöd. tuki	77		6	8 %	29	38 %	3	4 %	21	27 %	11	14 %	7	9 %
Teemahanke, alatoimenp.	103		8	8 %	65	63 %	9	9 %	16	16 %	5	5 %	(4)	4 %
YHTEENSÄ	265		20	8 %	128	48 %	15	6 %	66	25 %	24	9 %	12	5 %

Kalakukon hankerahoitus kunnittain 2015–2021 (pois lukien seudulliset ja alueelliset hankkeet)

	Kustannusarvio		Leader-tuki		Yksityinen raha ja talkootyö	
	€	%	€	%	€	%
Kaavi	721 590 €	7 %	401 723 €	8 %	299 531 €	8 %
Kuopio	4 425 422 €	45 %	2 452 939 €	47 %	1 521 739 €	43 %
Rautavaara	245 910 €	3 %	134 859 €	3 %	109 017 €	3 %
Siilinjärvi	3 682 866 €	38 %	1 833 623 €	35 %	1 421 631 €	40 %
Tuusniemi	722 694 €	7 %	427 688 €	8 %	199 134 €	8 %
YHTEENSÄ	9 798 481 €	100 %	5 250 832 €	100 %	3 551 052 €	100 %

SEURANTATIETOJA

Kalakukon rahoittamat hankkeet Kuopion maaseutualueella 2015–2021

	Hankkeiden määrä, kpl	Kustannusarvio		Leader-tuki		Yksityinen raha ja talkootyö	
Juankoski	8	547 173 €	12 %	331 170 €	14 %	206 395 €	14 %
Karttula	7	310 374 €	7 %	189 001 €	8 %	82 626 €	5 %
Maaninka	4	682 929 €	15 %	266 433 €	11 %	416 496 €	27 %
Nilsjä	19	1 009 486 €	23 %	600 318 €	24 %	314 250 €	21 %
Vehmersalmi	4	123 899 €	3 %	118 400 €	5 %	5 499 €	0,4 %
Muu maaseutualue	26	1 751 562 €	40 %	947 617 €	39 %	496 472 €	33 %
YHTEENSÄ	68	4 425 422 €	100 %	2 452 939 €	100 %	1 521 739 €	100 %

SEURANTATIETOJA

Kalakukon tuotos- ja tulostavoitteet 2014–2021 ja niiden toteuma

Indikaattori	Tavoitteet, kpl	Toteuma 2015–2021, kpl *	Toteuma- prosentti
Vireillä ja rahoitettujen hankkeiden kokonaismäärä hallituksen puoltojen mukaan	150	162	108 %
Yritystuet kpl-määrä, joissa tavoitteena syntyneet uudet (säilytetyt) työpaikat, kpl	40	42	105 %
Hankkeita kpl, joissa työllistyneitä hankerahoituksella	30	13	43 %
Uudet tuotteet, tekniikat (esim. maalämpö) ja toimintamallit, kpl	20	16	80 %
Elinkeinoja kehittävät hankkeet, kpl	15	7	47 %
Innovaatioita edistävät hankkeet, kpl	2	1	50 %
Kansainvälisyyttä edistävät hankkeet, kpl	5	1	20 %
Yrittäjyyttä ja kummiyritystoimintaa maaseudulla edistävät hankkeet	2	2	100 %
Uudet tai kunnostetut rakennukset, rakennelmat, reitistöt, ym., kpl	25	35	140 %
Esiselvitykset, kehittämissuunnitelmat, kokeiluraha (esim. uudet palvelut, teknologia, kirkonkylien kehittäminen, paikallisvaikuttaminen, uudet yrittäjyysmuodot, monialayrittäjyys, nuoret yrittäjät), kpl	10	18	180 %
Uudet tai päivitettyt suunnitelmat (esim. kylä-, hyvinvointi-, turvallisuus- ja viestintäsuunnitelma), kpl	30	3	10 %
Maiseman- ja ympäristönhoito- tai kierrätysuunnitelmat, kpl	5	1	20 %
Alueen harrastus- ja järjestötoiminnan mahdollisuuksia turvattu/syntynyt	20	19	95 %
* Tilanne 23.6.2021 mennessä			

OMAN TIEDONHANKINNAN TAUSTATIETOJA

Hankekysely lähetettiin 244:lle, joista 102 vastasi, lisäksi tehtiin täydentäviä haastatteluja 10 kpl

Taulukko 1. Hankekyselyn ja -haastattelujen vastaajien edustama tuki- tai hanketyyppi (n=112).

	Lkm.	Osuus
Yritysten kokeilutuki	8	7 %
Yritysten perustamistuki	9	8 %
Yritysten investointituki	17	15 %
Kehittämishanke	54	47 %
Teemahankkeen alatoimenpide	26	23 %
YHTEENSÄ	112	100 %

Taulukko 2. Hankekyselyn vastaajien rooli hankkeessa (n=112).

	Lkm.	Osuus
Hankevetäjä tai vastuhenkilö	91	81 %
Muuten hankkeeseen osallistunut	16	14 %
Jokin muu	5	5 %
YHTEENSA	112	100 %

Jokin muu:

- yhdistyksen nykyinen pj.
- yhdistyksen sihteeri
- yhdistyksen taloudenhoitaja
- aiemmin yrityksen toiminnassa mukana ollut

Arvioinnin tulokset

JOHTOPÄÄTÖKSET LEADER-RAHOITUKSESTA JA INDIKAATTOREISTA

- Kalakukon rahoituskehystä oli sidottuna 97 % vuoden 2021 lopussa.
 - Strategian painopisteessä 1 tuen osuus tavoitteesta on 97 %.
 - Strategian painopisteeseen 2 tukea on suunnattu hieman yli tavoitteen (102 %).
 - Painopiste 3 on jonkin verran jäänyt tavoitteesta (87 %).
- Kunnittain tarkasteltuna hankkeet (48 %) ja Leader-tuki (47 %) ovat painottuneet Kuopioon. Siilinjärvelle kuntiin kohdentuvasta Leader-tuesta on suunnattu 35 %; hankkeista siellä on toteutettu neljäsosa.
- Kaaville ja Tuusniemelle on suuntautunut Leader-tukea hieman enemmän kuin väestöosuus antaisi odottaa, Kuopioon ja Siilinjärvelle hieman vähemmän
- Rautavaaralla ohjelmakauden ensimmäiset Leader-tuet maksettiin vasta vuonna 2018, joka puolestaan Kaavilla oli Leader-rahoituksen väli vuosi. Muissa kunnissa hankkeita on toteutettu läpi ohjelmakauden.
- Kuopiossa hankkeita on toteutettu ja rahoitusta käytetty eniten muulla maaseutualueella, toiseksi eniten Nilsiässä ja kolmanneksi eniten Juankoskella. Maaningalla hankkeita on ollut vain neljä, mutta ne ovat olleet keskimääräistä suurempia.
- Tuotos- ja tulostavoitteista viiden osalta tavoite oli saavutettu (23.6.2021 tilanne):
 - rahoitettujen hankkeiden kokonaismäärä
 - työpaikkatavoitteisten yritystukien kpl-määrä
 - yrittäjyyttä ja kummiyritystoimintaa maaseudulla edistävien hankkeiden määrä
 - uudet tai kunnostetut rakennukset, rakennelmat, reitistöt, ym., kpl
 - esiselvitykset, kehittämissuunnitelmat, kokeiluraha, kpl
- Eniten tavoitteesta oltiin jäljessä kolmen tavoitteen osalta:
 - uudet tai päivitetty suunnitelmat (esim. kylä-, hyvinvointi-, turvallisuus- ja viestintäsuunnitelma), kpl
 - maiseman- ja ympäristöhoito- tai kierrätysuunnitelmat, kpl
 - kansainvälisyyttä edistävät hankkeet, kpl

YRITYKSILLE MYÖNNETYT KOKEILUTUET

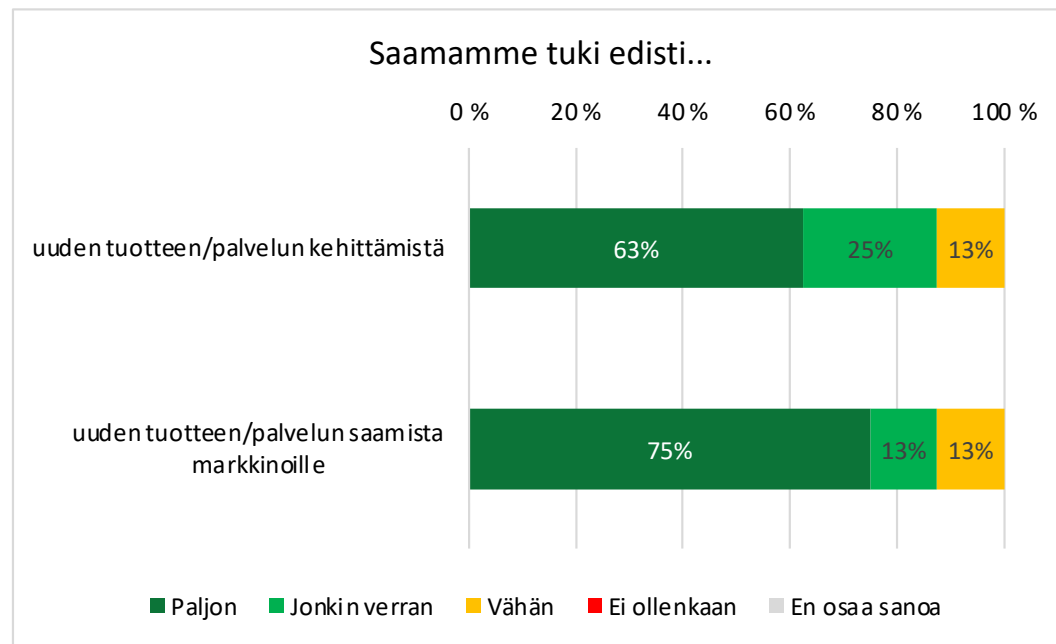
Yritysten kokeilutuet 2015–2021

	Kustannusarvio	Leader-tuki	
Kaavi	9 900 €	9 900 €	10 %
Kuopio	49 879 €	40 000 €	39 %
<i>Juankoski</i>			
<i>Karttula</i>	20 875 €	20 000 €	
<i>Maaninka</i>			
<i>Nilsjä</i>	19 004 €	10 000 €	
<i>Vehmersalmi</i>	10 000 €	10 000 €	
<i>Muu maaseutualue</i>			
Rautavaara			
Siilinjärvi	49 239 €	49 239 €	48 %
Tuusniemi	3 172 €	3 172 €	3 %
YHTEENSÄ	112 190 €	102 311 €	100 %

- Yritysten kokeilutukia on myönnetty v. 2018 lähtien.
- Yleensä 10 000 €/yritys
- Valtaosa kokeilutuista on suuntautunut Siilinjärvelle ja Kuopioon, eniten Siilinjärvelle.
- Kuopioon suunnatuista tuista puolet on käytetty Karttulassa.
- ”Valkoisia alueita” ovat Rautavaara, Juankoski ja Maaninka sekä Kuopiossa muu maaseutualue.

YRITYKSELLE MYÖNNETYN KOKEILUTUEN TULOKSET

Mitä mieltä olet seuraavista hankkeen tuloksia koskevista väittämistä? Hankekysely ja haastattelut, n=8

Tarkenna edellistä tai kerro mitä muita mahdollisia tuloksia hankkeesta syntyi.

"äärimmäisen tärkeä juttu yrityksen toiminnan alkuvaiheeseen, tuen avulla saatiin aloitettua markkinointi"

"hyvä täsmätuki, oli yrityksen kasvussa siihen vaiheeseen juuri sopiva apu"

"nettisivut avattiin"

"Palvelumme saatiin maakuntaa laajemmin kotimaan markkinointiin. Samalla se avasi pysyvän kansainvälisen markkinoinnin kanavan. Toteutunut hanke mahdollistaa hankkeeseen liittyvän järjestelmän jatkokehityksen tästä eteenpäin ja uusien tuotteiden kehittämisen."

"Sillä saatiin tehtyä pilottisovellus, jota myös pilotoitiin käyttäjillä."

"Työhön ja sen laatuun pystyi panostamaan paljon enemmän, kun sai tukea."

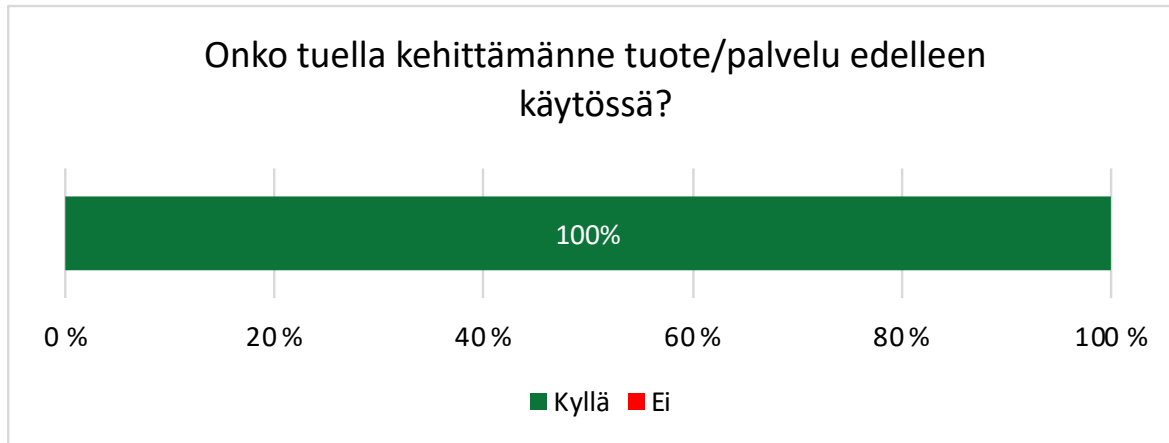
Johtopäätökset

- Yritysten kokeilutuet ovat edistäneet paljon etenkin uusien tuotteiden/palvelujen saamista markkinoille, mutta myös niiden kehittämistä.
- Tukimuodosta on ollut hyötyä kaikille tuensaajille.

YRITYKSELLE MYÖNNETYN KOKEILUTUEN TULOKSET

Onko tuella kehittämänne tuote/palvelu edelleen käytössä?

Hankekysely ja haastattelut, n=8

Jos tuote/palvelu ei ole käytössä, kerro mikä siihen on syynä.

"Tuote on edelleen käytössä, mutta siitä ei ole vielä tehty kaupallista versiota"

Johtopäätökset

- Yritysten kokeilutuella kehitetyt tuotteet/palvelut ovat edelleen käytössä. Tukimuoto on siitä päätellen ollut erittäin onnistunut. Tosin tukea myönnetty vain ohjelmakauden jälkipuoliskolla.

YRITYKSELLE MYÖNNETYN KOKEILUTUEN TULOKSET

Tärkeimmät tulokset ja tulosajurit

Mikä on onnistunut parhaiten hankkeessa?	Mitkä olivat merkittävimmät seikat, jotka auttoivat näiden tulosten saavuttamiseen?
Brändin yhtenäisyys ja kehittäminen Keskustelu sen hetkistä tarpeista Kalakukon henkilöiden kanssa Kokonaisuudesta tuli laajempi kuin olisi ilman tukea voinut toteuttaa Laatu kokonaisuudessaan Mahdollisuus tukeen Neuvonta maksatushakemuksen täyttämiseen Palvelun konkreettisen osan pilotointi ja palautteen kerääminen jatkokehittämistä varten Toimivat nettisivut Tavoitteiden saavuttaminen Tulosten pohjalta mahdollinen toiminnan laajentaminen Tuotekehityksen ja mallisuojan mahdollistaminen	Riittävä rahoitus Hyvä yhteistyökumppani Kokeneiden ammattilaisten käyttäminen Pilottisovelluksen rakentaminen ja sen myötä tuotteen toimivuuden osoittaminen käytännössä

Johtopäätökset

- Yritysten kokeilutuen osalta vastaajat nostivat tärkeimmäksi onnistumiseksi projektin toteutumisen ja sille asetettujen tavoitteiden saavuttamisen. Joissakin tapauksissa yritykset ovat myös pystyneet toteuttamaan projektinsa laajempaan kuin ilman Leader-rahoitusta.
- Tärkeimpinä tulosajureina mainittiin ennen kaikkea saatu riittävä rahoitus kokeilua varten. Myös hyvien yhteistyökumppaneiden, kokeneiden ammattilaisten ja aikaansaadulla lopputuloksella osoitetun tuotteen toimivuuden merkitys on ollut suuri tulosten saavuttamisen taustalla.

YRITYKSILLE MYÖNNETYT PERUSTAMISTUET

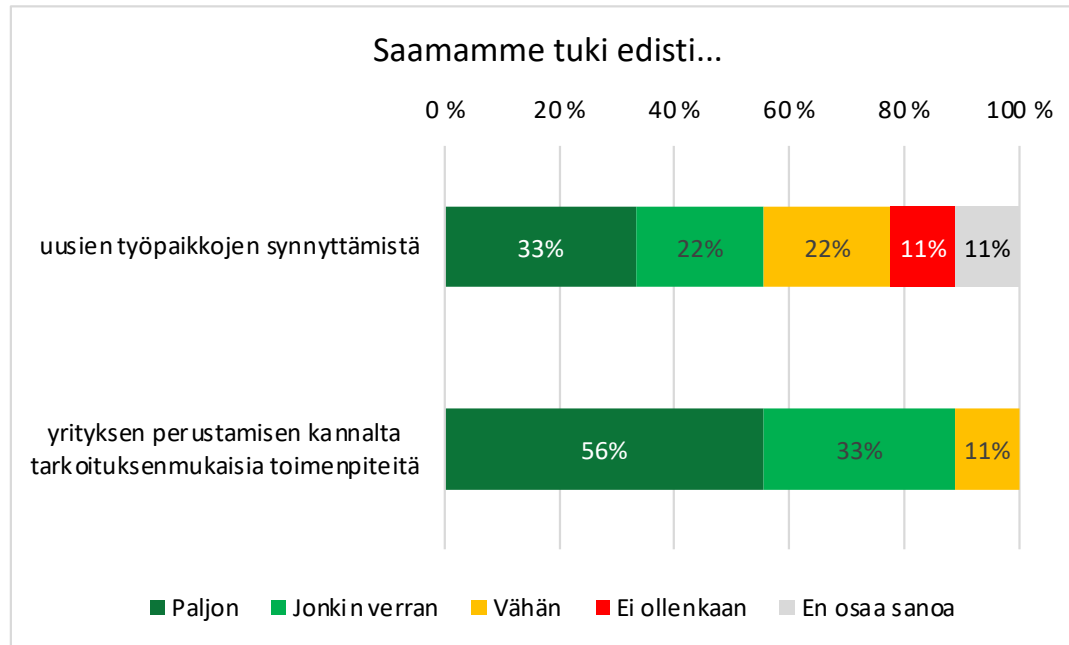
Yritysten perustamistuet 2015–2021

	Kustannusarvio	Leader-tuki	
Kaavi			
Kuopio	196 387 €	156 381 €	55 %
<i>Juankoski</i>			
<i>Karttula</i>			
<i>Maaninka</i>			
<i>Nilsinä</i>	96 486 €	67 400 €	
<i>Vehmersalmi</i>			
<i>Muu maaseutualue</i>	99 901 €	88 981 €	
Rautavaara			
Siilinjärvi	144 759 €	100 449 €	35 %
Tuusniemi	50 136 €	26 160 €	9 %
YHTEENSÄ	391 282 €	282 990 €	100 %

- Yritysten perustamistukia on myönnetty koko ohjelmakauden ajan (2015–2021).
- Keskimäärin noin 22 000 €/yritys
- Reilu puolet perustamistusta on myönnetty Kuopioon (Nilsinään ja muulle maaseutualueelle).
- ”Valkoisia alueita” ovat Kaavi, Rautavaara, Juankoski, Karttula, Maaninka ja Vehmersalmi.

YRITYKSELLE MYÖNNETYN PERUSTAMISTUEN TULOKSET

Mitä mieltä olet seuraavista hankkeen tuloksia koskevista väittämistä? Hankekysely ja haastattelut, n=9

Tarkenna edellistä tai kerro mitä muita mahdollisia tuloksia hankkeesta syntyi.

"Hankkeen myötä syntynyt 2 kokoaikaista työpaikkaa ja 1 osa-aikainen. Toiminta myös kehittynyt tähän päivään asti koko ajan."

"Lisännyt ja laajentanut verkostoja. Korona vaikuttanut paljon, ettei lähtenytkään siinä laajuudessa käyntiin kuin oli ajatus. Työllistänyt yrittäjän osa-aikaisesti."

"Perustamistuen avulla yritys on säästänyt huomattavan määrän aikaa toimintojen ylösajovaiheesta. Toimenpiteiden ansiosta ennustettu liikevaihto lähes kolminkertaistui alkuperäisestä ensimmäisen vuoden tavoitteesta, ja tämä on osaltaan mahdollistamassa toiminnan laajentamisen."

"Saimme pilotoitua palvelun ja käynnistettyä yritystoiminnan."

"Tällä hetkellä työllistyneinä 2 henkilöä (yrittäjät) ja yksi kausityöntekijä. Ennen koronaa työllisyysvaikutus oli 2+2 henkilöä."

"Toteutettu nettisivut, joiden kautta tullut paljon yhteydenottoja ja toimintaa."

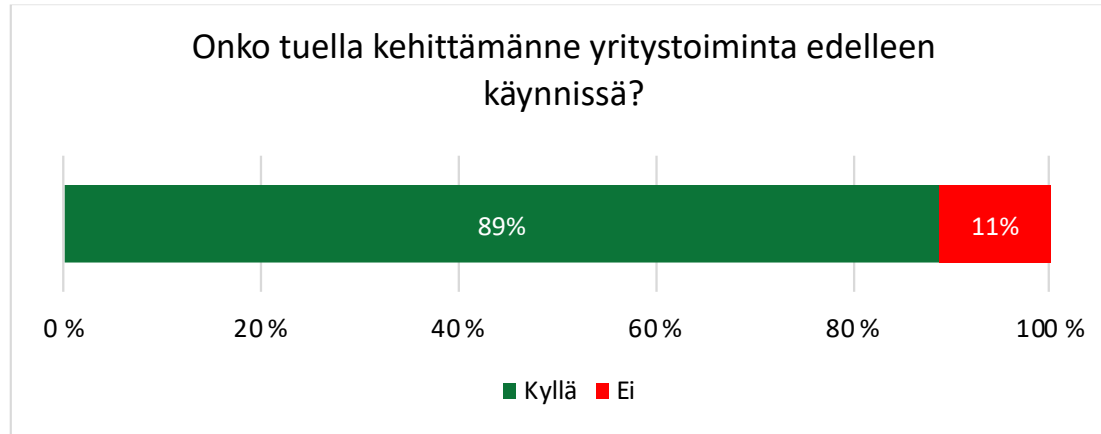
"Yritysilmeen synnyttämiseen apua ja ohjelmistolisensseihin hyödynnetty rahoitusta. Messupuolelle myös saatiin apua."

Johtopäätökset

- Yritysten perustamistuet ovat edistäneet etenkin yrityksen perustamisen kannalta tarkoituksenmukaisia toimenpiteitä.
- Noin puolessa yrityksistä tuki on edistänyt uusien työpaikkojen synnyttämistä vähintään jonkin verran.
- Koronan vaikutus näkyy yksittäistapauksissa yritysten perustamistukien tuloksia heikentävänä.

YRITYKSELLE MYÖNNETYN PERUSTAMISTUEN TULOKSET

Onko tuella kehittämänne yritystoiminta edelleen käynnissä?
Hankekysely ja haastattelut, n=9

Jos tuote/palvelu ei ole käytössä, kerro mikä siihen on syynä.

"Yritys haettu konkurssiin marraskuussa 2021"

Johtopäätökset

- Yritysten perustamistuella kehitetty yritystoiminta on edelleen käynnissä yhtä vaille kaikissa arvioinnin tiedonhankinnassa tavoitetussa yrityksessä.
- Yksi perustamistukea saanut yritys on haettu konkurssiin (tapahtuma-alan toimija ja korona?)

YRITYKSELLE MYÖNNETYN PERUSTAMISTUEN TULOKSET

Tärkeimmät tulokset ja tulosajurit

Mikä on onnistunut parhaiten hankkeessa?	Mitkä olivat merkittävimmät seikat, jotka auttoivat näiden tulosten saavuttamiseen?
Internetsivujen toteuttaminen Näkyvyyden aikaan saaminen Oikeiden yhteistyökumppaneiden löytyminen Palvelun perustaminen Perustan synnyttäminen tulevalle kasvulle Uuden jakelukanavan käyttöönotto ja kehittäminen pilottivaiheeseen Yrityksen perustaminen, työpaikkojen synnyttäminen Yritykselle tunnistettavan ja kiinnostavan ilmeen saaminen, mikä mahdollistaa toiminnan uskottavan kasvattamisen ja kilpailun Yrityksen ja vastuuhenkilöiden kaupallisen osaamisen vahvistaminen	Asiantuntijoiden apu palvelun kehittämiseen ja pilottiversioon, jolla palvelu lanseerattiin ja käynnistettiin Hankinnat pystyttiin tekemään heti alkuun omasta kassasta ilman viivytyksiä ja työ saatiin heti hankeajan alussa käyntiin Mahdollisuus kokeilla Palvelua ja toimintaa kehitettiin olemassa olevaa kysyntää varten, joten maksavat asiakkaat löysivät helposti uuden kanavan ja uudet palvelut Tuki ei ollut liian byrokraattinen – hyvä hyötysuhde, hyvä tuki pienelle yritykselle Yhteistyö Kalakukon kanssa: tukea, tietoa ja tsemppausta

Johtopäätökset

- Yritysten perustamistuen osalta vastaajat nostivat tärkeimmiksi onnistumisiksi erilaiset yrityksen perustamiseen, toiminnan vakiinnuttamiseen ja kasvuun liittyvät toimet.
- Tärkeimpinä tulosajureina mainittiin asiantuntija-apu, viiveetön toiminta, kokeilumahdollisuus, toiminta olemassa olevan kysynnän pohjalta, tuen hyvä hyötysuhde sekä Kalakukosta saatu tuki, tieto ja tsemppaus.

YRITYKSILLE MYÖNNETYT INVESTOINTITUET

Yritysten investointituet 2015–2021

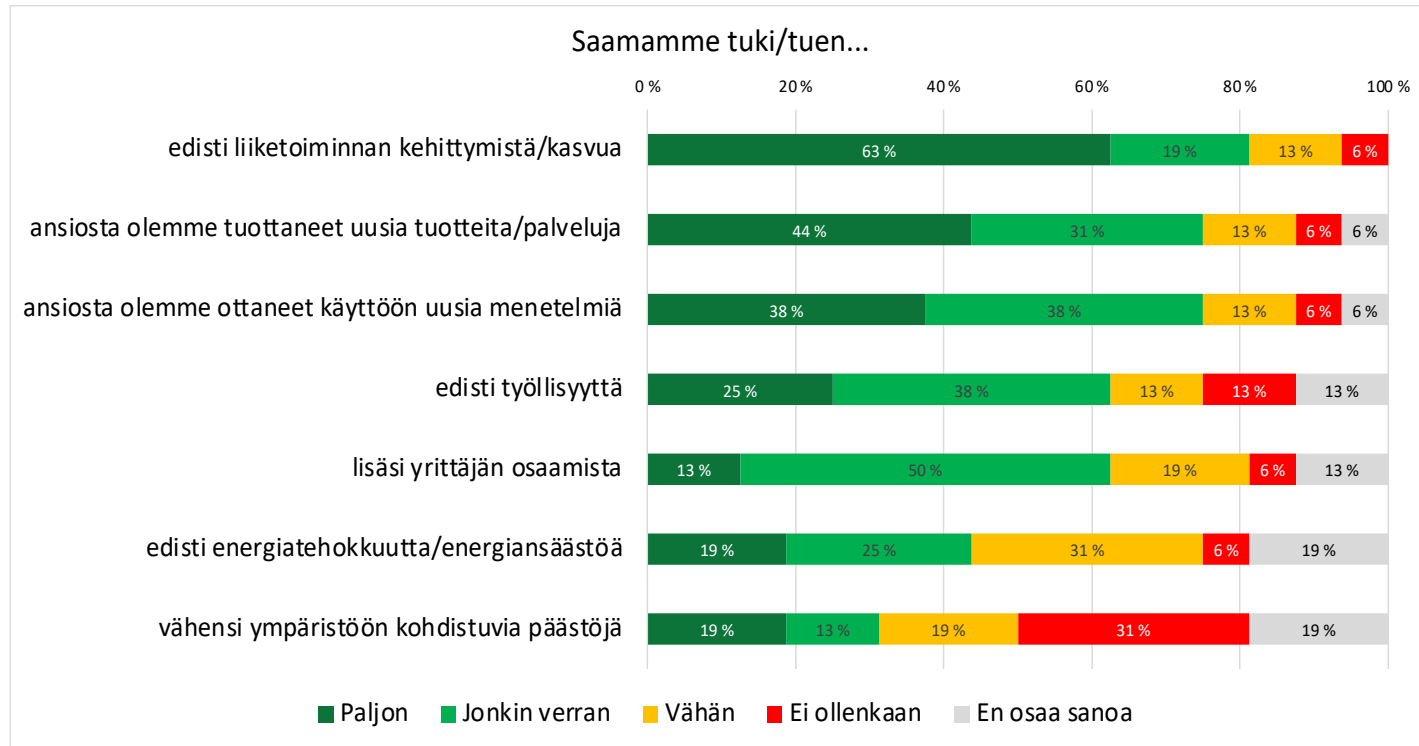
	Kustannusarvio	Leader-tuki	
Kaavi	403 163 €	141 567 €	10 %
Kuopio	1 188 168 €	716 192 €	49 %
<i>Juankoski</i>	81 589 €	28 556 €	
<i>Karttula</i>	0 €	0 €	
<i>Maaninka</i>	573 298 €	200 655 €	
<i>Nilsjä</i>	174 630 €	65 608 €	
<i>Vehmersalmi</i>	0 €	0 €	
<i>Muu maaseutualue</i>	358 651 €	125 528 €	
Rautavaara	147 755 €	51 714 €	4 %
Siilinjärvi	1 678 187 €	533 593 €	36 %
Tuusniemi	79 040 €	27 664 €	2 %
YHTEENSÄ	3 496 313 €	1 470 731 €	100 %

- Yritysten investointitukia on myönnetty koko ohjelmakauden ajan (2015–2021).
- Tukisumma on ollut keskimäärin 34 200 €/yritys.
- Liki puolet yritysten investointituista on myönnetty Kuopioon, jossa erityisesti Maaningalle.
- Paljon tukipäätöksiä on kohdistunut myös Siilinjärvelle.
- ”Valkoisia alueita” ovat Karttula ja Vehmersalmi.

YRITYKSELLE MYÖNNETYN INVESTOINTITUEN TULOKSET

Mitä mieltä olet seuraavista hankkeen tuloksia koskevista väittämistä?

Hankekysely, n=16

Johtopäätökset

- Yritysten investointituet ovat eniten edistäneet liiketoiminnan kehittymistä ja kasvua. Jopa neljässä viidestä tukea saaneessa yrityksessä tätä hyötyä on saatu vähintään jonkin verran.
- Tuen ansiosta tuensaajien selvä enemmistö on tuottanut uusia tuotteita/palveluja ja ottanut käyttöön uusia menetelmiä.
- Noin 60 prosentissa yrityksistä tuki on vähintään jonkin verran edistänyt työllisyyttä ja lisännyt yrittäjän osaamista.
- Yritysten investointituella on ollut vähiten vaikutusta ympäristön päästöjen vähenemiseen.

YRITYKSELLE MYÖNNETYN INVESTOINTITUEN TULOKSET

Tärkeimmät tulokset ja tulosajurit

Mikä on onnistunut parhaiten hankkeessa?	Mitkä olivat merkittävimmät seikat, jotka auttoivat näiden tulosten saavuttamiseen?
<p>Hankkeen myötä olemme palkanneet yritykseen yhden uuden työntekijän ja olemme aloittaneet uusien tuotteiden valmistamisen/valmistuttamisen</p> <p>Investoinnit ovat mahdollistaneet uusien palveluiden kokeilun ja kehittämisen valmiiksi myytäväksi tuotteeksi, ja niiden avulla on saatu uutta liikevaihtoa</p> <p>Investointi on ollut suosittu ja olemme saaneet siitä paljon positiivista palautetta</p> <p>Investoinnit saatiin toteutetuksi ja ne mm. takaavat toiminnan jatkuvuuden poikkeustilanteissa</p> <p>Saatiin uusia tuotteita palveluvalikoimaan. Lisää tuottavuutta ja työllistävä vaikutus</p> <p>Tavoitteet saavutettiin /tullaan saavuttamaan</p> <p>Työhyvinvointi ja työssäjaksaminen parani huomattavasti</p> <p>Uusimuotoinen tuotanto, digiloikka, päästöjen vähentäminen</p>	<p>Aktiivinen tiedottaminen, nopea reagointi asiakkaisen palautteisiin jne.</p> <p>Huolellinen suunnittelu</p> <p>Kalakukko</p> <p>Koneiden modernisointi paransi työntekomahdollisuuksia</p> <p>Rahallinen tuki</p> <p>Toimintatavat</p> <p>Uudet toimivimmat toimitilat</p> <p>Vastuuhenkilöiden kokeilunhalu ja tavoite uusien palvelujen kehittämiselle</p>

Johtopäätökset

- Yritysten investointituen osalta vastaajat nostivat tärkeimmiksi onnistumisiksi varsinkin uusien tuotteiden/palvelujen saamisen yritykselle, minkä myötä tuotanto on uudistunut, liikevaihto kasvanut, tuottavuus lisääntynyt ja toiminnan jatkuvuus poikkeustilanteissa varmistunut. Myös investoinnin positiivinen työllisyysvaikutus nousee parhaimpien onnistumisten joukkoon.
- Tärkeimmiksi tulosajureiksi nostettiin useita eri tekijöitä, jotka vaihtelevat tapauskohtaisesti (ks. taulukko).

KEHITTÄMISHANKKEET

Kehittämishankkeet 2015–2021 (yleishyödyllinen kehittäminen ja investoinnit)

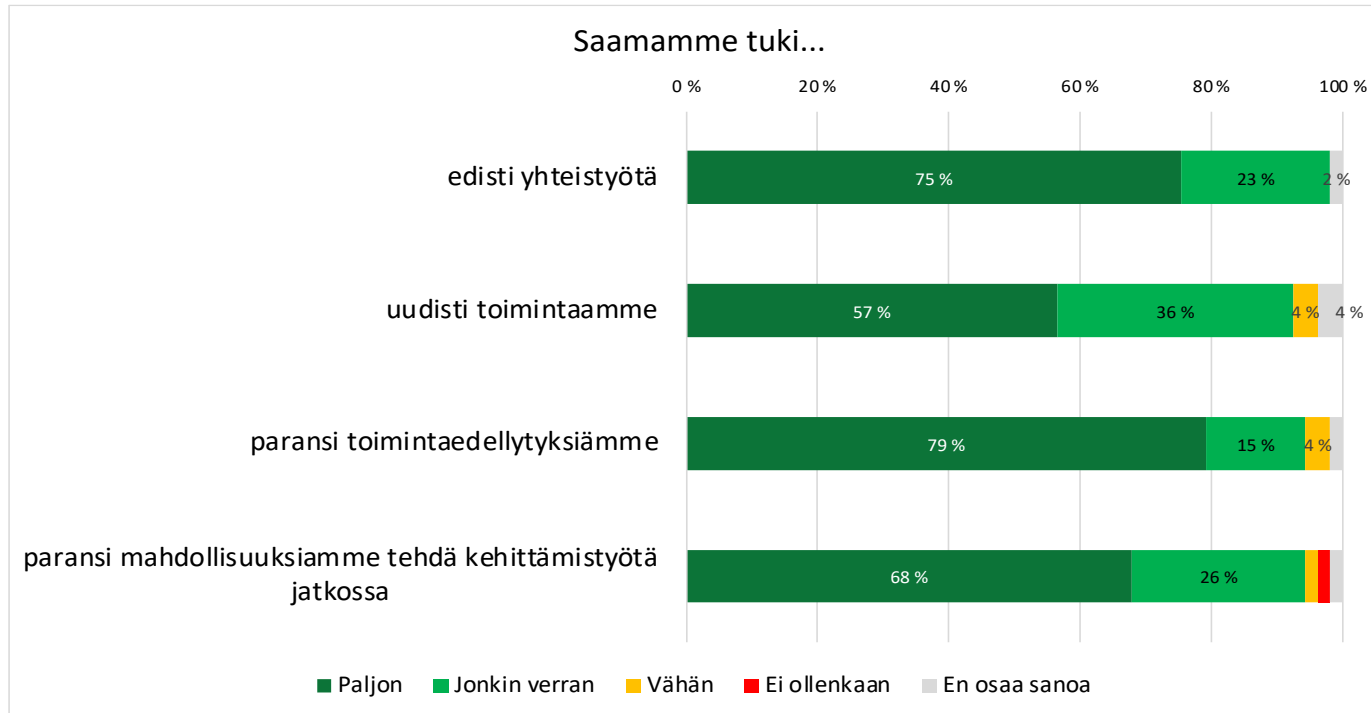
	Kustannusarvio	Leader-tuki	
Kaavi	308 527 €	244 136 €	7 %
Kuopio	2 990 988 €	1 836 212 €	50 %
<i>Juankoski</i>	<i>465 584 €</i>	<i>302 614 €</i>	
<i>Karttula</i>	<i>289 499 €</i>	<i>169 001 €</i>	
<i>Maaninka</i>	<i>109 631 €</i>	<i>65 779 €</i>	
<i>Nilsinä</i>	<i>719 366 €</i>	<i>457 310 €</i>	
<i>Vehmersalmi</i>	<i>113 899 €</i>	<i>108 400 €</i>	
<i>Muu maaseutualue</i>	<i>1 293 010 €</i>	<i>733 108 €</i>	
Rautavaara	98 156 €	83 144 €	2 %
Siilinjärvi	1 810 681 €	1 150 342 €	31 %
Tuusniemi	590 345 €	370 692 €	10 %
YHTEENSÄ	5 798 696 €	3 684 526 €	100 %

- Yleishyödyllisiä kehittämishankkeita on myönnetty/toteutettu koko ohjelmakauden ajan (2015–2021).
- Kehittämishankkeeseen myönnetty Leader-tuki on ollut keskimäärin vajaat 42 000 €/hanke.
- Puolet rahoituksesta on myönnetty Kuopioon (kaikille alueille), jossa varsinkin muulle maaseutualueelle ja Nilsiin.
- Noin kolmasosa rahoituksesta on suuntautunut Siilinjärvelle.
- Ei ”valkoisia alueita”.

KEHITTÄMISHANKKEIDEN TULOKSET

Mitä mieltä olet seuraavista hankkeen tuloksia koskevista väittämistä?

Hankekysely, n=53

Johtopäätökset

- Hankkeiden edustajat kokevat hanketuesta olleen runsaasti hyötyä eri tavoin.
- Kehittämishankkeet ovat varsinkin edistäneet yhteistyötä ja parantaneet tuensaajien toimintaedellytyksiä.
- Suurimmassa osassa kehittämishankkeita tuen avulla koetaan myös tuensaajan toiminnan uudistuneen, vaikka siltä osin tulokset jäivät tässä tarkastelussa heikoimmiksi.

KEHITTÄMISHANKKEIDEN TULOKSET

Tärkeimmät tulokset ja tulosajurit (1/3)

Mikä on onnistunut parhaiten hankkeessa?

Digimateriaalin tuottaminen	Nopea rakentaminen/toteutus
Frisbeegolf-rata löysi välittömästi harrastajakunnan ja on ollut osana Tahkon kesämatkailun kasvua.	Nuorten harrastekerhot
Hanke aktivoi yhteisöä	Nuorten työllistäminen
Hankekoulutukset	Ostopalveluhankinnat
Hankkeen suunnittelu ja eri toimijoiden laaja yhteistyö toteutuksessa	Parannettiin rakennuksen sisätiloja, valaistusta, lämmitystä
Hankkeen tavoitteet saavutettiin suunnitelmien mukaan	Sukupolvien välinen vuorovaikutus lisääntyi
Hankkeen jatkoksi saatiin pitempikestoinen kehittämishanke	Talkootyötä tehtiin paljon
Hyvä toteutus aikataulussa	Toiminnan ammattimaistuminen
Kylämagotarpeiden tunnistaminen	Toiminnallinen ja tiedollinen tuki ja asiantuntijatyö kylä- ja ruokatapahtumien järjestämiseksi
Kylän harrastusmahdollisuuksien lisääminen ja näkyvyyden kasvattaminen	Uudet tapahtumat, uusimuotoinen toiminta
Laitehankinnat	Uudet tilat, jotka mahdollistavat uudenlaisia toimintoja
Lisätyn todellisuuden, AR, kierrokset kokonaisuudessaan	Uutta yhteistyötä eri toimijoiden välille
Monipuolisuuden ja toimivuuden lisääntyminen	Yhdistyksen ja kylän toimintamahdollisuuksien jatko turvattiin

Johtopäätökset

- Kehittämishankkeissa on koettu hyvin monenlaisia onnistumisia, mikä myös osoittaa hankkeiden laajaa kirjoa erilaisten asioiden parissa toimimisessa.

KEHITTÄMISHANKKEIDEN TULOKSET

Tärkeimmät tulokset ja tulosajurit (2/3)

Mitkä olivat merkittävimmät seikat, jotka auttoivat näiden tulosten saavuttamiseen?

Hyvä suunnittelu ja valmistelu:

- hankesuunnitelman käytännönläheisyys
- hyvä, aikaisempien vuosien pohjatyö
- osallistava hankesuunnittelu
- perusteellinen esiselvitystyö
- seikkaperäinen hankesuunnitelma

Kalakukon toiminta:

- Kalakukko auttoi ja rohkaisi hyvin tekemään hankehakemusta
- Kalakukon vahva palveluasenne ja auttava osaaminen
- Kalakukolta saatiin tarvittava apu
- selkeät ja hyvät ohjeet

Rahoitus:

- riittävä taloudellinen tuki

Talkootyö:

- talkoohenki
- talkoolaisten aktiivisuus ja iso talkootyön määrä
- vapaaehtoinen työvoima

Toimintatavat:

- lyhyet kehittämistyöpajat
- onnistuneet työpajat
- toimenpiteiden linkittyminen laajapohjaisempaan asiantuntijuuteen
- toiminta verkko- ja liveympäristöissä oli joustavaa ja tehokasta
- ulkopuolinen asiantuntija-apu

Hankkeiden työntekijät:

- ammattilaiset
- hanketyöntekijän osaaminen kohdattaessa nuoria ja ikäihmisiä
- hankevetäjän aikaisemmat hanketaidot
- hankevetäjän aktiivisuus
- hyvä hankekoordinaattori, hyvät toteuttajat
- motivoituneet työntekijät
- onnistuneet rekrytoinnit

Viestintä:

- monikanavainen laaja viestintä ja tiedotus

Yhteistyö, yhteinen tahtotila, sitoutuminen:

- aktiivinen vuoropuhelu eri toimijoiden kanssa
- alueen ja talkoolaisten hyvä yhteistyö
- Alueen ja toimijoiden yhteinen tahtotila tekemiseen
- apu eri yrityksiltä
- avoin yhteistyö
- hyvä oppilaitosyhteistyö sekä toimiva yhdistysten välinen yhteistyö
- hyvä yhteistyö rahoittajien kanssa
- kylien toimijoiden sitoutuminen ja innostuneisuus, ideoivuus sekä onnistunut yhteistyö asiantuntijoiden kanssa
- nuoret olivat innostuneita ja sitoutuneita
- tutut verkostot
- välitön vuoropuhelu

KEHITTÄMISHANKKEIDEN TULOKSET

Tärkeimmät tulokset ja tulosajurit (3/3)

Johtopäätökset

- Samalla tavoin kuin parhaimpien onnistumisten kohdalla, myös tärkeimpien tulosten saavuttamiseen vaikuttaneiden tekijöiden kohdalla kirjo on hyvin monipuolinen.
- Kehittämishankkeiden tärkeimpinä tulosajureina korostuivat seuraavat kahdeksan päätekijää:
 - Hyvä suunnittelu ja valmistelu (käytännönläheisyys, seikkaperäisyys, perusteellisuus, osallistavuus)
 - Kalakukon toiminta (asiakslähtöisyys, hyvä palveluasenne)
 - Riittävä rahoitus
 - Talkootyö (aktiivinen osallistuminen)
 - Toimintatavat (työpajat, asiantuntemuksen hyödyntäminen, joustavuus)
 - Hankkeiden työntekijät (ammattilaiset, hyvä hankevetäjä)
 - Viestintä (monikanavaisuus)
 - Yhteistyö, yhteinen tahtotila ja sitoutuminen (eri osapuolet huomioiden)

KEHITTÄMISHANKKEIDEN TULOKSET

Jos hankkeen tavoitteet eivät toteutuneet halutulla tavalla, mikä siihen oli synnä ja mitä Kalakukko ry:n taholla olisi voitu tehdä paremmin?

Mitä olisi voitu tehdä paremmin?

Asetetut tavoitteet toteutuivat.

Ei mitään.

Enpä osaa sanoa.

Hanke toteutui odotetusti

Hanke toteutuu erittäin hyvin.

Hankkeen tavoitellut tulokset jopa ylitettiin.

Hankkeen tulokset jopa ylittivät suunnitelmat.

Kalakukon kanssa yhteistyö toimi todella hyvin.

Mielestäni Kalakukko hoiti työnsä hyvin, en usko että He olisivat voineet tehdä enemmän.

Nuoriin ei korona-aikana saatu ihan niin hyvin kontaktia kuin normaalitilanteessa. Live-tapaamiset osoittautuivat tuloksiltaan paremmiksi.

opintoretki, (päällekkäisyydet), etäkokoukset (järjestöt eivät innostuneet), nuorten yrittäjyys (arkuus)

Hankkeen toteuttamiseen ja tavoitteiden saavuttamiseen vaikutti 2020 alkaen maailmanlaajuinen koronapandemia. Alkuperäinen toteutusaika 2018-2020, johon haettu kaksi kertaa vuoden jatkoaika ensin 2021 loppuun ja nyt vuoden 2022 loppuun saakka.

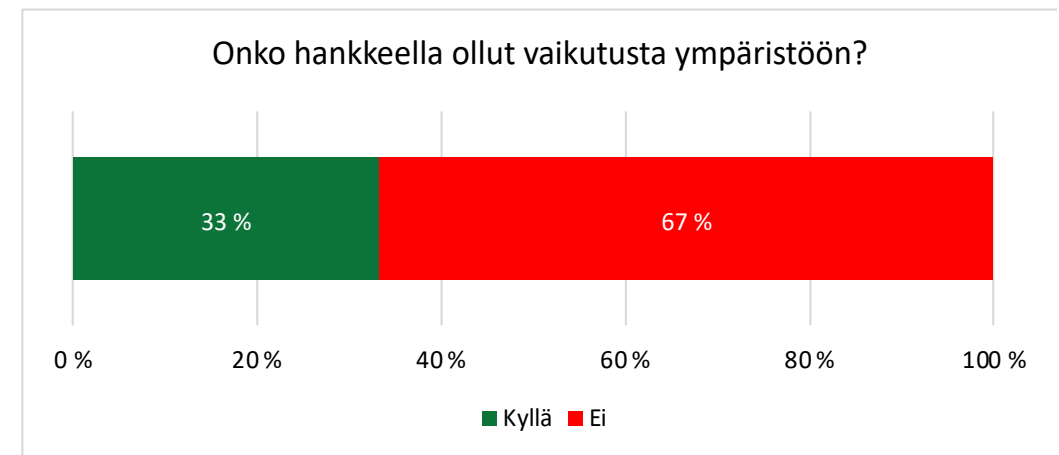
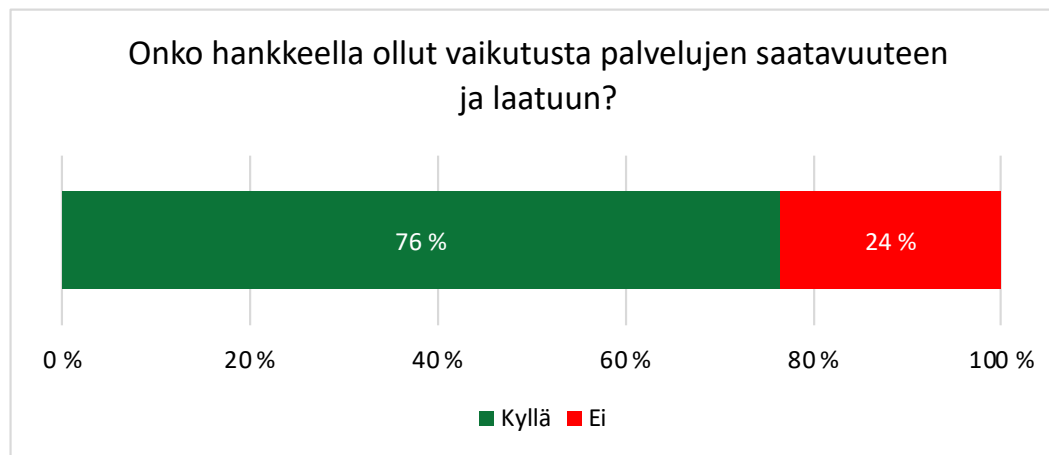
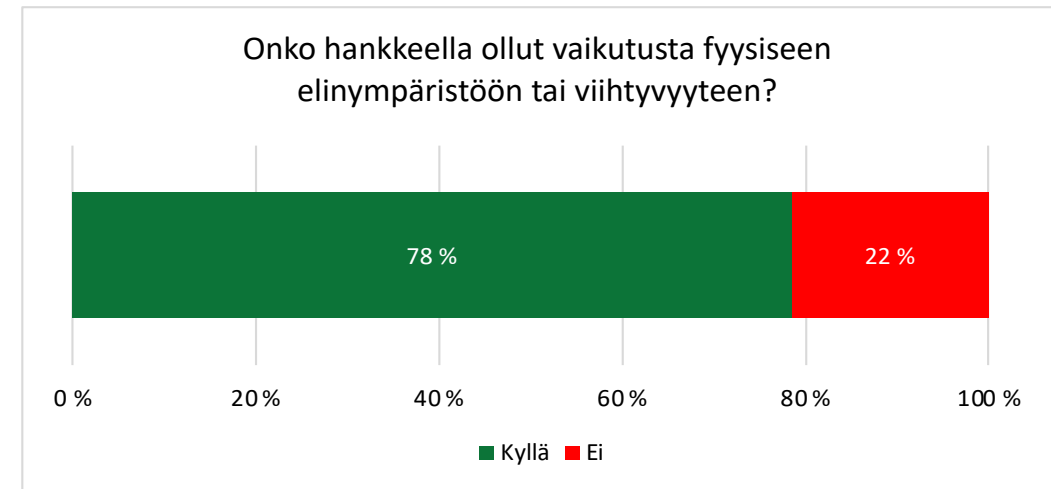
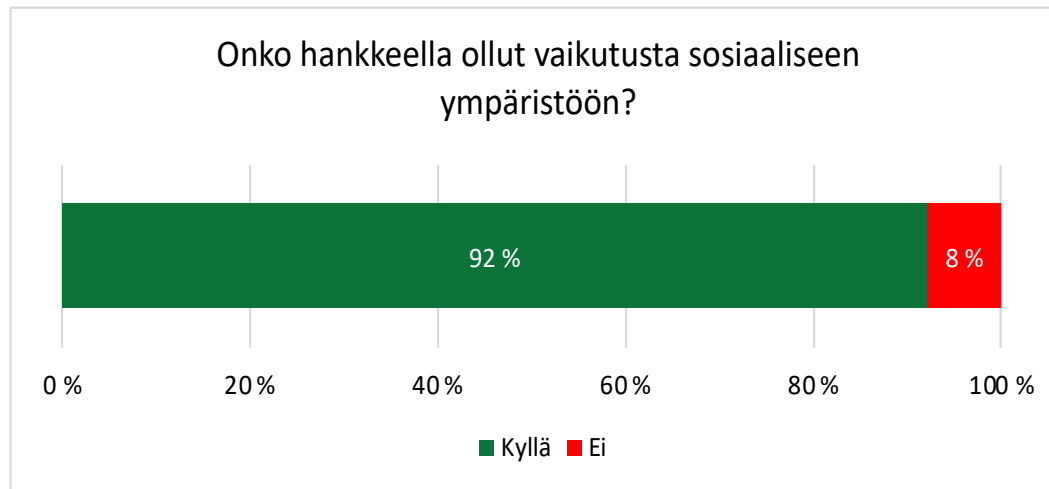
Tavoitteet esiselvitystyössä toteutuivat.

Toteutuivat

KEHITTÄMISHANKKEIDEN TULOKSET

Vaikutukset sosiaaliseen ympäristöön, fyysiseen elinympäristöön ja viihtyvyyteen, palvelujen saatavuuteen ja laatuun sekä luonnonympäristöön? (1/2)

Hankekysely, n=51

KEHITTÄMISHANKKEIDEN TULOKSET

Vaikutukset sosiaaliseen ympäristöön, fyysiseen elinympäristöön ja viihtyvyyteen, palvelujen saatavuuteen ja laatuun sekä luonnonympäristöön? (2/2)

Johtopäätökset

- Kehittämishankkeilla on ollut esitetyistä asioista eniten vaikutusta sosiaaliseen ympäristöön, mikä tarkoittaa vaikutuksia esim. osallisuuteen, yhteisöllisyyteen, syrjäytymiseen ja kulttuuriseen osallistumiseen. Noin yhdeksässä hankkeessa kymmenestä on vaikutettu näihin asioihin.
 - Sanallisissa esimerkeissä esille nostettiin asioita erityisesti yhteistyön, yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisääntymiseen liittyen.
- Fyysiseen elinympäristöön, esim. kokoontumistiloihin ja -mahdollisuuksiin sekä harrastuspaikkoihin, on vaikutettu neljässä kehittämissankkeessa viidestä.
 - Sanallisissa esimerkeissä mainittiin etenkin hankkeiden myötä parantuneet ja lisääntyneet harrastus- ja kokoontumismahdollisuudet.
- Noin kolmessa hankkeessa neljästä on vaikutettu palvelujen saatavuuteen ja laatuun.
 - Sanallisten esimerkkien perusteella vaikutukset ovat kohdistuneet etenkin liikunta-, kulttuuri- ja elämispalveluihin ja edellytyksiin niiden järjestämiseksi.
- Kolmasosassa kehittämissankkeista on tunnistettu vaikutuksia luonnonympäristöön, kahdessa kolmasosassa hankkeista ympäristövaikutukset ovat jääneet puuttumaan.
 - Esiin nostetuissa esimerkeissä mainintoja energiansäästöä, alueiden siistiytymisestä, päästöjen vähentymisestä, luonnonsuojelun edistämisestä ja ympäristövastuullisuuden lisäämisestä.

TEEMAHANKKEIDEN ALATOIMENPITEET

Teemahankkeiden alatoimenpiteet 2015–2020

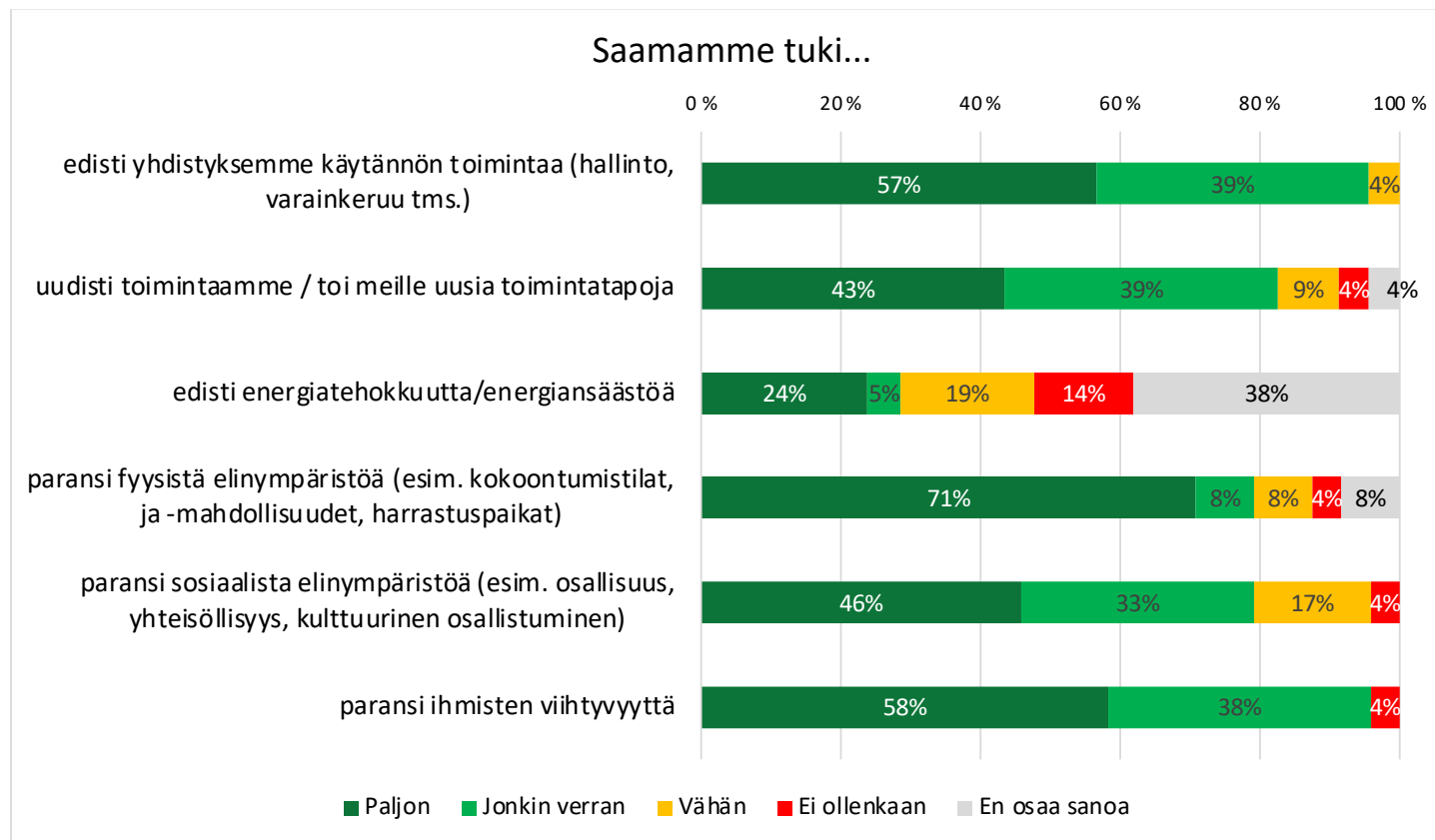
	Kustannusarvio	Leader-tuki	
Kaavi	43 163 €	34 293 €	9 %
Kuopio	321 759 €	251 596 €	65 %
<i>Juankoski</i>	65 027 €	52 936 €	
<i>Karttula</i>	25 366 €	20 979 €	
<i>Maaninka</i>	35 313 €	28 609 €	
<i>Nilsinä</i>	94 249 €	70 885 €	
<i>Vehmersalmi</i>	12 832 €	9 592 €	
<i>Muu maaseutualue</i>	88 972 €	68 595 €	
Rautavaara	35 315 €	26 541 €	7 %
Siilinjärvi	70 288 €	52 047 €	13 %
Tuusniemi	32 674 €	24 136 €	6 %
YHTEENSÄ	503 200 €	388 614 €	100 %

- Teemahankkeita on toteutettu koko ohjelmakauden ajan (2015–2020).
- Alatoimenpiteeseen myönnetty Leader-tuki on ollut keskimäärin reilut 3 700 €.
- Selvästi eniten toimenpiteitä on toteutettu Kuopiossa (etenkin Nilsinässä, muulla maaseutualueella ja Juankoskella).
- Ei ”valkoisia alueita”.

TEEMAHANKKEIDEN ALATOIMENPITEIDEN TULOKSET

Mitä mieltä olet seuraavista hankkeenne tuloksia koskevista väittämistä?

Hankekysely, n=21–24

Johtopäätökset

- Teemahankkeiden alatoimenpiteiden toteuttajat kokevat pienen hanketuen olleen enimmäkseen hyödyllinen.
- Alatoimenpiteillä on etenkin pystytty edistämään tukea saaneiden yhdistysten käytännön toimintaa sekä parantamaan ihmisten viihtyvyyttä ja fyysistä elinympäristöä.
- Vähiten alatoimenpiteillä on edistetty energiatehokkuutta tai energiansäästöä.
 - Merkittävä osa vastaajista ei myöskään osaa arvioida asiaa.

TEEMAHANKKEIDEN ALATOIMENPITEIDEN TULOKSET

Tärkeimmät tulokset ja tulosajurit (1/2)

Mikä on onnistunut parhaiten hankkeessa?	Mitkä olivat merkittävimmät seikat, jotka auttoivat näiden tulosten saavuttamiseen?
<p>Energiansäästö</p> <p>Kalakukolta saadut ohjeet silloin, kun niitä tarvittiin</p> <p>Kesätapahtumat</p> <p>Laitehankinnat mahdollistivat uuden yhteisöllisen toimintamuodon ja helpottivat käytännön seuratoimintaa</p> <p>Nuorisofoorumi, kotisivut ja ajoharjoittelupaikka mopoille</p> <p>Onnistuneet pienhankinnat seurantaloon käytön monipuolistamiseen</p> <p>Rahoituksella kustannettiin erilaisia hankintoja:</p> <ul style="list-style-type: none">• ilmalämpöpumppu, astianpesukone, datatykki ja sydäniskuri• invaluiska, äänieristelevyt, valot/valopöytä näyttämölle, videotykki, valkokangas, ilmakiikko• tarjoilutelta, kahvinkeitinperkolaattori, kompostoitavat käymälät, paellapannu <p>Suomi100 -juhla</p> <p>Tavoitteet saavutettiin</p> <p>Tarvittavat korjaustoimenpiteet saatiin tehtyä ja hanke toimi käynnistäjänä seuraaville korjaustöille ja yhteisten tilojen parantamistoimenpiteille</p> <p>Uusi harrastusalue sekä järjestettiin tapahtuma</p> <p>Turvallisuuden lisääntyminen</p> <p>Yhdistyksen yhteishenki ja kokoontumispaikka parani</p>	<p>Ammattitaitoa vaativien töiden osalta oikeat henkilöt toteuttajina ja talkoolaisia ohjeistamassa</p> <p>Hankkeen haun ja toteutuksen helppous:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kalakukon tiedotus ja apu hakemuksessa• toimiva haku- ja raportointijärjestelmä. Teemahankemalli keventää byrokratiaa ja pieniä hankkeita, mistä plussaa. <p>Hyvä suunnitelma ja Kalakukon asianmukainen palvelu</p> <p>Rahoitus:</p> <ul style="list-style-type: none">• hankerahoituksen myötä tuleva varmuus korjaustoimenpiteiden suorittamiseen• saatu tuki aktivoi toimintaan <p>Yhteistyö:</p> <ul style="list-style-type: none">• hyvä yhteydenpito Kalakukkoon koko hankkeen ajan• paikallinen yhteistyö ja yhdessä tekemisen henki• talkootahto ja kyläläisten osallistuminen• toimijoiden vuoropuhelu• yhdistyksen sihteerin yhteenkokoava toiminta ja yhteishengen luominen <p>Talkootyö</p> <p>Tapahtumien suunnittelupalaverit ja koordinoitiresurssit.</p> <p>Uudet laitteet.</p>

TEEMAHANKKEIDEN ALATOIMENPITEIDEN TULOKSET

Tärkeimmät tulokset ja tulosajurit (2/2)

Johtopäätökset

- Teemahankkeiden alatoimenpiteiden onnistumiset koskevat monia erilaisia asioita. Varsinaisten hankintojen kustantamisen lisäksi onnistumisiksi nousevat hankintojen myötä aikaan saadut vaikutukset mm. energiansäästöön, yhteisön toimintaan ja toiminnan monipuolistamiseen, tilaisuuksien järjestämiseen, turvallisuuden lisääntymiseen sekä yhteishengen paranemiseen.
- Merkittävimmät seikat, jotka auttoivat tulosten saavuttamisessa, kietoutuvat seuraavien tekijöiden ympärille.
 - Ammattitaito ja osaaminen
 - Helppo hankkeen haku- ja toteutusprosessi (Kalakukon apu, toimiva haku- ja raportointijärjestelmä, kevennetty byrokratia)
 - Hyvä suunnitelma ja Kalakukon asianmukainen palvelu
 - Rahoitus toiminnan varmistajana ja aktivoijana
 - Yhteistyö (Kalakukon kanssa ja toimijoiden kesken, talkootahto, vuoropuhelu, yhteishenki)
 - Talkootyö
 - Hyvä suunnittelu ja koordinointi
 - Tuella hankitut laitteet

TEEMAHANKKEIDEN ALATOIMENPITEIDEN TULOKSET

Jos hankkeen tavoitteet eivät toteutuneet halutulla tavalla, mikä siihen oli syynä ja mitä Kalakukko ry:n taholla olisi voitu tehdä paremmin?

Mitä olisi voitu tehdä paremmin?

Eri toimijoiden sitoutuminen yhdessä tekemiseen olisi voinut olla parempi, kuinkin tahtoo tehdä vaan niin miten on ennenkin tehty. Kalakukko hoiti oman osuutensa hankkeessa kyllä hyvin.

Hankkeen sisältö oli meidän puolelta turhan tarkkaan selvitetty, pienetkään muutokset eivät sopineet hankkeeseen.

Kaikki ovat olleet merkittäviä.

Paperisotaa voisi vähentää.

Tavoitteet onnistuivat.

tavoitteet toteutuivat

Tavoitteet toteutuivat ja Kalakukko ei olisi toiminnallaan taustalla voinut auttaa asiassa.

Johtopäätökset

- Teemahankkeiden alatoimenpiteissä ei varsinaisesti tunnistettu kehittämistarpeita Kalakukon toimintaan.
- Vaikka byrokratia on minimoitu, nähdään edelleen tarvetta paperisodan vähentämiseen. Myös joustoa suunnitelman ja toteutuksen välillä kaivataan.

VASTAUKSET ARVIOINTIKYSYMYKSIIN

Miten tulokset vastaavat Elinvoimaa Kalakukosta -strategiassa asetettuihin painopisteisiin, toimenpiteisiin ja tavoitteisiin?

- Kalakukon Leader-rahoituksella aikaan saadut tulokset ovat vähintään tavoitteen mukaisia keskeisissä strategian painopistettä 1, elinkeinotoiminnan kehittäminen, innovaatioiden ja osaamisen lisääminen, tukevissa toimissa. Seurantaindikaattoreiden perusteella uusia työpaikkoja tavoittelevia yrityshankkeita on toteutettu hieman yli tavoitteen ja yrittäjyyttä ja kummiyritystoimintaa maaseudulla edistävien hankkeiden määrä on tavoitetta vastaava.
 - Elinkeinoja kehittävien hankkeiden määrän osalta tavoitteeseen ei ole päästy.
- Maaseutuasumisen ja kylä- ja järjestötoiminnan kehittämisen painopistettä 2 koskevista tavoitteista on reilusti ylitetty tavoite rakentaa tai kunnostaa rakennuksia, rakennelmia ja reitistöjä sekä tavoite toteuttaa esiselvityksiä ja kehittämissuunnitelmia. Alueen harrastus- ja järjestötoiminnan mahdollisuuksien turvaamisen osalta tavoite on lähes saavutettu (osa ko. hankkeista painopisteessä 3). Sen sijaan uusien tuotteiden, tekniikoiden ja toimintamallien osalta on jonkin verran jääty tavoitteesta (osa ko. hankkeista painopisteessä 3).
 - Painopisteeseen 2 liittyvistä tavoitteista suurimmat puutteet ovat erilaisten kylä- ja järjestötoiminnan kehittämistä koskevien suunnitelmien (uudet tai päivitettyt suunnitelmat ja maiseman- ja ympäristönhoito- tai kierrätysuunnitelmat) laatimisissa.
- Painopisteessä 3, nuorille tarkoitetun aktiivisuuden ja toiminnan lisääminen sekä yrittäjyys- ja yhteisökasvatuksen ja tulevaisuuden paikallisvaikuttamisen kehittäminen, on Leader-tukea myönnetty 20 hankkeelle (ml. yksi teemahanke) ja painopisteen rahoitustavoite on toteutunut 87 prosenttisesti. Asetetuista tavoitteista eniten painopisteen hankkeet ovat toteuttaneet alueen harrastus- ja järjestötoiminnan mahdollisuuksien turvaamisen tavoitetta (1/3 hankkeista). Painopisteessä on myös useita uusien tuotteiden, tekniikoiden ja toimintamallien synnyttämiseen tähtääviä hankkeita.

VASTAUKSET ARVIOINTIKYSYMYKSIIN

Missä määrin Leader-rahoituksella on vahvistettu Kalakukko-alueen elinvoimaa?

- Kun elinvoiman vahvistamiseksi ymmärretään toimenpiteet mm. työpaikkojen synnyttämiseksi ja yritystoiminnan tukemiseksi, harrastuspaikkojen, kokoontumistilojen ja -mahdollisuuksien kehittämiseksi, palveluiden ja kulttuuritapahtumien sekä uusien toimintamallien synnyttämiseksi, voidaan todeta, että Kalakukon myöntämä Leader-rahoitus on käytännössä suunnattu juuri tähän tarkoitukseen. Arvioinnin tulosten perusteella Leader-rahoituksella on myös varsin onnistuneesti pystytty tuottamaan tuloksia näissä asioissa.
- Kehittämisstrategian mukaisesti Leader-tuesta 40 prosenttia on suunnattu elinkeinotoiminnan kehittämiseen sekä innovaatioiden ja osaamisen lisäämiseen. Toinen 40 prosenttia rahoituksesta on suunnattu maaseutuasumisen ja kylä- ja järjestötoiminnan kehittämiseen. Nuorten parissa tapahtuvan toiminnan kehittämiseksi on varattu jäljelle jäävä 20 prosenttia.
- Vuoden 2021 loppuun mennessä Kalakukon vuonna 2015 käynnistyneen ohjelmakauden rahoitusta oli sidottu 6,1 miljoonaa euroa, 97 prosenttia rahoituskehyksestä, yhteensä 162 hankkeeseen ja 103:een teemahankkeen alatoimenpiteeseen. Julkisen tuen lisäksi hankkeisiin on käytetty merkittävä määrä yksityistä rahoitusta ja talkootyötä.
- Indikaattoriseurannan perusteella hankkeissa on tuettu 42 työpaikan syntymistä tai säilyttämistä. Hankerahoituksella työllistettyjä on 13.
- Alueen harrastus- ja järjestötoiminnan mahdollisuuksia on turvattu 19 hankkeessa.
- Uusia tai kunnostettuja rakennuksia, reitistöjä ym. on ollut tuloksena 35 hankkeessa.

VASTAUKSET ARVIOINTIKYSYMYKSIIN

Mitkä ovat rahoituksen avulla saatujen tulosten vaikutukset mm. aluetaloudelle, energiansäästöön, ympäristöön ja paikallisten ihmisten hyvinvointiin?

Kehittämisstrategian painopisteessä 1 toteutettuja tukimuotoja ovat yrityksille suunnatut kokeilutuet, perustamistuet ja investointituet.

- Yritysten kokeilutuet ovat olleet kaikille tuensaajille hyödyllisiä ja edistäneet paljon etenkin uusien tuotteiden/palvelujen saamista markkinoille, mutta myös niiden kehittämistä. Kokeilutuella kehitetyt tuotteet/palvelut ovat myös edelleen käytössä, minkä perusteella tukimuoto on ollut erittäin onnistunut.
- Yritysten perustamistuet ovat etenkin edistäneet yrityksen perustamisen kannalta tarkoituksenmukaisia toimenpiteitä, mutta noin puolessa yrityksistä perustamistuki on edistänyt myös uusien työpaikkojen synnyttämistä ainakin jonkin verran. Niiden avulla kehitetty yritystoiminta on edelleen käynnissä yhtä vaille kaikissa arvioinnin tiedonhankinnassa tavoitetussa yrityksessä.
- Yritysten investointituet ovat eniten edistäneet liiketoiminnan kehittymistä ja kasvua. Tuen ansiosta investointituensaajien selvä enemmistö on myös tuottanut uusia tuotteita/palveluja ja ottanut käyttöön uusia menetelmiä. Enemmistössä investointitukea saaneista yrityksistä tuki on myös ainakin jonkin verran edistänyt työllisyyttä ja lisännyt yrittäjän osaamista. Tuella on ollut vähiten vaikutusta ympäristön päästöjen vähenemiseen.

Painopisteissä 2 ja 3 toteutettuja tukimuotoja ovat olleet yleishyödylliset koulutus- ja kehittämishankkeet sekä yleishyödylliset investointituet. Niiden osalta hankkeiden edustajat kokevat hanketuesta olleen runsaasti hyötyä eri tavoin.

- Kehittämishankkeet ovat varsinkin edistäneet yhteistyötä ja parantaneet tuensaajien toimintaedellytyksiä. Ne ovat myös suuresti parantaneet tuensaajien mahdollisuuksia tehdä kehittämistyötä jatkossa. Suurimmassa osassa kehittämishankkeita tuen avulla koetaan myös tuensaajan toiminnan uudistuneen. Suurimmalla osalla kehittämishankkeista on vaikutettu sosiaaliseen ja fyysiseen elinympäristöön, viihtyvyyteen sekä palvelujen saatavuuteen ja laatuun. Ympäristövaikutukset ovat kehittämishankkeissa jääneet vähäisemmiksi.

KEHITTÄMISVINKKEJÄ

Mihin tulee kiinnittää huomiota toimintaa kehitettäessä?

- Leaderin rahoitusmahdollisuuksista tiedottaminen – jatkuvaa tekemistä
 - Yleisellä tasolla
 - Tunnistettuja tarpeita tiedottamisessa mm. kohdentamalla viestiä nuorten parissa toimiviin, pieniin kyläyhdistyksiin
- Tuloksista tiedottaminen, esimerkit hankkeista
- Hankeneuvonta koetaan tärkeäksi palveluksi – henkilöstön tavoitettavuudesta pitää huolehtia
- Teemahankkeita lisää, kun alueelta nousee siihen tarpeita
 - Vai käynnissä koko ohjelmakauden ajan?
- Joustavuutta ja jalkautumista mahdollisuuksien mukaan

Keimo Sillanpää, TK-Eval
keimo.sillanpaa@tk-eval.fi

Puh. 0500 961 554

Tommi Ålander, TK-Eval
tommi.alander@tk-eval.fi

Puh. 050 550 5170

www.tk-eval.fi